

הגמרא ומהרש"א לא הבנת. לכן היה חשוב מאד ספר משמרות כהונה. כל אחד היה מאחל תהיה למדן כמו המשמרות כהונה¹¹. הרב צבאן היה אדם מיוחד, כולם צריכים ללמוד ממנו איך לחיות עם בני אדם.

הימים שגומרים ההלל "שנים שנים באו אל נח"

יא. לפני שבועיים קבלתי מכתב מתלמיד חכם אחד שכותב לי על מה שאמרנו פעם שרבי שמשון מאוסטרופולי כתב בשם מדרש הנעלם: "שנים שנים באו אל נח" (בראשית ד' ט') אלו הן ימים שגומרים בהם את ההלל. מה הכוונה? רבי שמשון הסביר יפה מאד, "שנים" - שני ימים של פסח (בחוץ לארץ), "שנים" - שני ימים של שבועות בחוץ לארץ, "באו" - גימטריא תשע - תשעת ימי סוכות, (שבעה ימים של סוכות, ואחר כך שמיני עצרת ושמחת תורה בחוץ לארץ), "אל נח" - גימטריא חנוכה. אלה הימים שגומרים בהם את ההלל. ואנחנו לא מצאנו את המדרש הזה. איך אני יודע? תמיד קראתי את זה ונהניתי מאד מהפירוש הזה. ושלח לי רבי אפרים פישל שטיין איפה המדרש הזה? אמרתי לו זה כתוב במדרש הנעלם. חיפשתי במדרש הנעלם פרשת נח, חפשו במחשב, אין דרשה כזו. אז אמרתי שכנראה רבי שמשון מאוסטרופולי המציא את זה מלבו, כמו הרבה חידות וחיידים¹². (עלון מס' 233 אותיות י"ג-ד').

גם בתיקוני הזוהר זה לא נמצא

יב. אבל אחד כתב לי מכתב שזה לא נכון. וכך נוסח המכתב: אנו מצאנו וראינו ולמדנו, וגם הרבה גרסנו בספר תיקוני הזוהר שהם שבעים פירושים שקיבל רשב"י הקדוש מפי אליהו הנביא על מילת בראשית, ובספר תיקוני הזוהר (הוצאת מנצור צאלה, תיקון אחד ועשרים עמוד צ"ח) מבואר באריכות על הפסוק "שנים שנים באו", "שבעה שבעה באו אל נח", וזהו לשונו הקדוש: "ואלין אינון דאוקרין (אלה שמכבדים) ימים טובים וחגיגין דאינון שנים שנים, תרין יומין, חד דראש השנה וחד דשבועות, תרין יומין דפורים (פורים דפרזים ופורים דמוקפין), שבעה שבעה, אלין שבעה יומין דפסחא ושבעה יומין דסוכות". וגם בעמ' צ"ט בהמשך נאמר משהו דומה. [עד כאן המכתב שלו]¹³. אבל במחילה מכבודו

11. אפילו שהמשמרות כהונה לא הספיק להגיה את ספרו (הדפיס אותו בסוף ימיו), אומרים שנתן את כל החידושים שלו לתלמידיו (להעתיק אותם), אתה תקח מסכת פסחים, אתה תקח מסכת סוטה, אתה תקח מסכת סוכה. עשו את זה בחודש ימים ושלחו להדפסה בליוורנו, וגם בליוורנו לא יודעים לקרוא כתב ידו, היו שגיאות על שגיאות, אין מה לעשות.

12. כמו שעושה רבי עמי מימון... זה הזמן של גשם ברק ורעם. רע"ם ראשי תיבות: רבי עמי מימון... עושה חידודון.

אני לא רוצה להתחתן, אמרו לו: ככה אתה אומר ברגע האחרון? מסכנה הכלה, התלבשה לכבוד החתונה, ואתה בורח מזה? אמר להם: אני לא רוצה. אמרו אין מה לעשות, נביא לו את הרב צבאן. באו לרב אמרו לו: החתן הזה מגניב, לא רוצה להתחתן, אולי כבודו ישפיע עליו? הלך אליו, אמר לו: תראה, זה לא יפה, כולם באו, כולם מחכים לך, כולם שרים ורוקדים, והכלה מסכנה עלובה כזאת, ככה אתה עושה לה? אמר לו: אני מפחד אולי תהיה אשה רעה, מה אני אעשה? אמר לו: אל תפחד, תתחתן הלילה, ומחר בבוקר תבוא אלי למשרד, אכתוב לך גט ותשחרר אותה. כן? יש עצה כזאת? אמר לו: כן, בתורה יש הכל⁷. הלך ועשה שמחה רבה. אחר כך חמש שנים לא בא לרב צבאן, לא ראה אותו. יום אחד ראה אותו, אמר לו: איפה היית עד עכשיו? אמר לו: הייתי מפחד שתכתוב לי גט... אמר לו: אני אמרתי לך ככה? אמרתי לך אם אתה רוצה אכתוב לך גט... אתה בסדר? אמר לו: ברוך ה', אנחנו בסדר גמור, הוא ורעייתי, ששה ילדים יש להם. מסודרים. אמר לו: אתה חושב שהנישואין זו נפילה? זו מצווה ראשונה של התורה, "פרו ורבו" (בראשית א' כ"ב). ככה ידע הרב לסדר כל דבר ודבר בחכמה רבה.

נדר שאם יקום מחוליו ידפיס ספר "משמרות כהונה"

י. פעם אחת היה חולה מאד, הייתה לו בעיה, והיו מכניסים לו איזה צינור בתוך הגרון לראות מה יש לו. היה בצער גדול. אז הוא נדר אם יקום מחוליו ידפיס ספר

משמרות כהונה. הספר הזה העולם לא יודעים אותו, חושבים סתם ספר. לא. משמרות כהונה כל מלה שלו מדויקת, אבל הוא היה מרובה שגיאות מהמעתיקים⁸. והוא הוציא משמרות כהונה מהדורת צילום, ובסוף יש תולדות חייו של המשמרות כהונה שכתב רבי שושן כהן⁹. וגם בימינו לומדים בו בישיבה¹⁰. אומרים בגר"א, מי שלא מבין משמרות כהונה, חזקה עליו שלא הבין את הגמרא. זה היה מבחן בשבילם, המשמרות כהונה אומר משהו, אם הבנת אותו - אתה בסדר, אם לא הבנת אותו - גם את

7. יש אומרים למה בגמרא מסכת גיטין קודמת למסכת קידושין? כי הקב"ה הקדים רפואה למכה... אצל אומות העולם אין דבר כזה, אם הכומר מקדש את הזוג אי אפשר לצאת מזה, כי אם הכומר אומר, זה כביכול נקבע משמים... ויש משפחות שסועות וקרועות, וישיבים בחושך ובאפילה. ואילו בתורה לא ככה - "וכתב לה ספר כריתות" (דברים כ"ד א). "גרשנה ויתרפא מצרעתו" (יבמות דף ס"ג ע"ב).

8. והוא שלח לאבא (אבא היה בחוץ לארץ, והוא שלח מארץ ישראל): שמעתי שיש לך איזו הגהה במשמרות כהונה. אבא אמר לו: אין לי הגהה, מאיפה שמעת את זה? אמר לו: שמעתי מרבי אליהו חדאד (שהוא ערך את הספר משכיל לדוד חלק ב), אבא אמר לו: אין לי שום הגהה. יש הרבה הגהות, אבל זה לא ענין לכתוב: "יש הגהה אחת שקיבלנו אותה מתונס מחכם מיוחד..."

9. הבן של מוה"ר רבי כלפון ע"ה, קוראים לו 'בעל המסורות'. כל המסורות כולן של חכמי תוניסיה נמצאים בזיכרון שלו.

10. ורבי ישראל כהן שיהיה בריא עשה לו מהדורא חדשה עם אלפי תיקונים. לפעמים היה שואל אותי איך לתקן את זה ואיך לתקן את זה, ותיקנו מה שיכולנו. אולי יש עוד, אבל לעומת מה שהיה פעם, המהדורה הזאת עולם אחר לגמרי.

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס יקר עוד

חידה מס' 1

גדולי חכמי ורבני העניסיה בדור האחרון היו חתלמידיו של רבי רשעים חי חויתה הצבן

כתוב לפחות שלושה תלמידים מפורסמים.

חידה מס' 2

תשובות ניתן לשלוח במייל החדש
yhr6727523@gmail.com או בפקס 08-6752698

13. א

לכולם ישנה ההוצאה של מנצור צאלה, אבל בדקתי במהדורת מוסד הרב קוק, ושם תיקון חד ועשרין ארוך כאורך הגלות, ועברתי עליו פעמיים עד שמצאתי את זה. (מי שיש לו הוצאת הרב קוק ימצא את זה בדף ג' ד סע"א).

לפרטים והזמנות:
053-6652663

כל תשמישי הקדושה במקום אחד
ספרי תורה • תפילין • מזוזות • מגילות ועוד

מונה ע"י מוניה מוסמכים משייבת כסא רחמים

של הכותב, מה הוא מדבר? וכי שם כתוב שבאותם ימים גומרים בהם את ההלל? וכי בראש השנה גומרים את ההלל? וכי בפורים גומרים את ההלל? וכי בשבעת ימי הפסח גומרים את ההלל? הרי רק ביום הראשון בלבד (או בשני ימים טובים בחוץ לארץ). מה אתה מדבר? הרי רבי שמשון אומר "אלין אינון יומיא דאומרים בהם הלל גמור", ואין בזה "לא יער ולא דובים" (פסטה דף מ"ז ע"א)¹⁴. בהתחלה קראתי את הדבר הזה ושמתחי, איזה יופי. זה לא נמצא במדרש הנעלם אלא בתיקוני זוהר, אדרבא, מדרש הנעלם ותיקוני זוהר כולם אותו דבר. ופתאום אני רואה: "והנה אין שם איש וקול אדם, כי אם הסוס אסור והחמור אסור, ואוהלים כאשר המה" (מ"ב ז' י"י)¹⁵...

14. סתם לחפש עלי קושיות יש לאנשים נחרתו שהם מקשים על 'ראש הישיבה' כביכול, אני לא ראש ישיבה, אל תשגעו אותי. אני אומר דברים שיהיו נעימים לשומעיהם. ומי שיבדוק וימצא פירוש אחר - בשמחה.

15. פעם אבא ע"ה הסביר את הפסוק הזה (אחר כך מצאתי את הפירוש הזה באיזה ספר) בשם רבי דוד בן בארון (הרב הראשי לתונסיה), שאנשים שאינם יודעים ללמוד, כל דבר אומרים אסור. אבל אנשים שיודעים ללמוד, בודקים, אם זה מותר - מותר, ואם זה אסור - אסור. וזה מה שאומר הפסוק: "הסוס אסור והחמור אסור" - מי שהוא סוס או חמור ולא יודע ללמוד, כל דבר אומר אסור. אבל "ואוהלים" - דהיינו יושבי אהלים, שיושבים ועוסקים בתורה - "כאשר המה" - אם מותר, מותר, ואם אסור, אסור. אני לא אומר חס ושלום על מי שכתב לי את המכתב שהוא סוס או חמור, אלא הבאתי את זה רק בגלל תחילת הפסוק: "והנה אין שם איש וקול אדם", כי פתחתי בתיקוני זוהר תיקון אחד ועשרין, ואין שם כלום. ומי שיש לו הוצאת מנצור שיבדוק שם בדרך צ"ח ובדרך צ"ט, ויראה שאין שם דבר מזה. פעם כתבתי על מה שכותבים בשטרות "ערב אוול", שבהתחלה לא ידעתי מה זה "אוול", והרב גנוט שיהיה ברית אמר לי ש"אוול" בערבית זה "ראשון", שהולכים מיד לערב, קודם הלוח. ובא אחד מתלמידי הישיבה לשעבר ושלח לי מכתב: מה זה תובעים אותו ראשון? הרי מרן פסק בשלחן ערוך (ה"מ ס"י קכ"ט ס"ח) אחרת. נכון שמרן פסק אחרת, אבל הוא דיבר על סתם ערבות, ואני אמרתי בפירוש בעלון שאפילו שמעיקר הדין לא תובעים את הערב עד שהולכים ללוח, אבל כאן מדובר שהם רוצים להיות בטוחים והתנו על זה. וכל תנאי שבמזמון תנאו קיים (ב"מ דף צ"ד ע"א ועוד, ובש"ע שם סעיף י"ד). תעשה מזה קושיא ותירוץ? תקרא את הדברים שלי לאט לאט ותקשה. זו בעיה, שכל מה שאתה אומר וכל מה שאתה כותב, מתנפלים עליך. אגב, אכחזנו אומרים ערב ולא ערב, פעם מורה

אחד בחו"ל אמר לי שזה פשוט, ככה כתוב: "כי עבדך ערב את הנער" (בראשית מ"ד ל"ב). אבל זה לא נכון, ערב זה פועל - נתן ערבות, אבל כאן זה שם תואר של אדם. ערב - מתוק, ערב - פועל, וערב שלנו (קמץ וקמץ), כמו חָרַשׁ ופָּרַשׁ. וכל אלה שאומרים ערב הם טועים, כי "ערב" יש לה משמעות של מתוק, כמו: "ערב לאיש לחם שקר ואחר ימלא פיהו חצץ" (משלי כ' י"ז). וכי מי שנתן ערבות הוא מתוק? איזו מתקנות יש לו? הרי אחר כך יתנפלו עליו... היה אחד שנתן ערבות על 2,500 ש"ח, כל חודש היה הלוח צריך לשלם סכום, והוא לא שילם, והם שתקו ושתקו עד שעברו שנה או שנתיים, ושלחו מכתב לערב אתה חייב 1500,000 מאיפה הבאתם את זה? אמרו לו: אתה לא שילמת ערבות, והצטברו כל הרביות במשך שנתיים, עם הצמדה לדולר ועם הצמדה למדד, ועכשיו תביא לנו את הסכום הזה או שתמכור את הבית! ככה עושים! אין לך עוולה גדולה מזו!

פעם הייתה קושיא של רבי עקיבא איגר במסכת בבא קמא (דף פ"ו ע"ב) בגליון הש"ס, ושלח לי אברך אחד אם אפשר לתרוץ אותה. עיינתי וכתבתי לו תירוץ. אחר כך באו שלשה אברכים (ואולי גם האברך ההוא בעצמו) - ממזרח וממערב מצפון ומי"ם (תהלים ק"ז ג'), כולם מקשים על התירוץ שלי, אחד מקשה בכה והשני מקשה בכה, "עלה אריה מסובכו" (ירמיה ד' ז')... ועניתי לכל אחד. ואחר כך כתבתי בחידושים שלי את התירוץ, והוספתי: "ואין להקשות", "ואין לומר", והתירוץ נראה פשוט וברור. חזר האברך הראשון ואמר לי יש עוד רבי עקיבא איגר אחר. אמרתי לו: וכי אני קיבלתי בקבלנות לתרוץ את כל קושיות רבי עקיבא איגר? יש מחברים שעשו דברים כאלה, אבל אני לא עשיתי. וכי אני יכול להתמודד עם החר הגבוה הזה?! המטרה שלהם היא לא בשביל שתתרוץ, אלא בשביל להקשות. ואם זה בשביל להקשות, אין לי כל לזה. (יש מקומות שתייצתי את קושיית רבי עקיבא איגר בצורה פשוטה ונפלאה, וכתבתי בחידושי). לעשות מבן אדם מטרה לחצים שלהם? איך אמרת ומה אמרת? לא יתכן.

היו אנשים שכל פעם שיש להם שאלה ותשובה, היו שולחים לי ומבקשים שאני אעבור על הדברים שלהם, ואני הייתי עובר - "זה נהנה וזה לא חסר" (ב"ק כ' ע"ב), הייתי מתקן להם ומעיר להם, ואחר כך פתאום הבן אדם הזה פתח את פיו על המצות שלנו, אומר שמצות כסא רחמים הם חמץ גמור - "משיב טובה תחת טובה" (נ"פ משלי י"ז ג')... הבנתי שאני לא צריך לענות. תבדוק ותדפיס מה שנראה לך. אתה לא צריך אותי ואני לא צריך אותך. היה עוד אחד שהיה שולח לי תשובה, ואומר לי אני רוצה להדפיס אותה באור תורה, תעבור עליה, ועברתי. וככה עשה פעם ופעמים, פעם מישוהו הקשה לו על התשובה שלו, וענה לו: מה אתה רוצה? הרי הרב מאוזן אמר שהכל בסדר... לא. אני עברתי פירושו שאתה יכול להדפיס, אבל לא הכוונה שאני אחראי על הדברים. אם יש קושיא על דבריך "דבבר ראסך" - תשבור את הראש... אי אפשר לעשות דברים כאלה. העולם שלנו כולו תוהו ובוהו, אין בו ממש, חבל על הויכוחים ועל השטיות. חבל.

סדרת "ארים נסי" על הש"ס

חידושים בעומק העיון לצד הערות קצרות, ניאורים בפשט לצד הגהות קולעות. בחלק מהכרכים מצורף מכתב נרחב ומקיף בדרך הלימוד ועוד.

מסכתות: פסחים, יבמות, גיטין, בבא מציעא

כרך חדש! על מסכת כתובות

ספר לא תשיך: על פרק איזהו נשך ממסכת בבא מציעא

הצ'לסטר

אסף המזכיר

למעלה מאلف מערכות בנושאים שונים.

כללים בגמרא, פוסקים, חידושים, פתגמים, פרפראות להכמה.

מגדולי ישראל

ד' חלקים

אסופת מאמרים על גדולי ישראל מכל הדורות ומכל העדות. החל מתקופת הראשונים עד ובני דורות מרן הגר"ע יוסף והגר"מ אליהו וצ"ל. בניית מדויק של אישיותם ושיטתם. מדוית ראייה נדירה ומקורית, ומתוך היכרות מעמיקה כתבתיים.

הספר בלול בחידושי תורה, ודומה שאין שני לו בתחום זה.

נכתב השלחן

חידושי ש"ע וטוב"י מהגאון רבי שאול הכהן זצ"ל

כסא המלך

חידושים וביאורים על עם הרמב"ם עם אגרת המוסר לרמב"ם

הצ'לסטר

15% הנחה

כ"ה חשוון - ט"ו בכסלו

סניף הישיבה במוכניץ

ספר הפלא

המגלה את שרשרת הניסים בדורתנו

ביום טו"ב (י"ז) בכסלו

היום שקבעו הרבנים הראשיים ליום הודיה ושמחה לדורות לכל עם ישראל בעולם על חזרתנו לארץ אבותינו

הספר שזכה

ליותר מארבעים הסכמות של חכמי ישראל הידועים

* הספר שכולנו חייבים לעיין בו ולדעת את הניסים של הבורא יתברך ביום הזה

ניתן להשיג:

- בחנויות הספרים המובחרות
- אצל המחבר 052-3818399
- בחנוות הספרים "כסא רחמים" 03-6714821

אסתר חיה לויזה מאזוז ע"ה נלב"ע ליל ט"ז בכסלו התשס"א. תנצבה"א.

תפלין של ראש גלויים או מכוסים

יג. יש הלכה אחת בשלחן ערוך שהיה בה ויכוח גדול בין אבא ובין הרב ניסן פינסון. מה ההלכה? מרן כותב (סימן כ"ז סעיף י"א): "תפלין של ראש טוב להיותם גלויים ונראים, אבל תלמיד בפני רבו אין דרך ארץ לגלות תפלין בפניו". ולעומת זאת כף החיים (שם אות נ"ה) כותב שלפי דעת האר"י ז"ל (שער הכוונות עניין הציצית דרוש ה-ר) צריך שהתפלין יהיו מכוסים בטלית. ולמעלה הביא (בסימן כ"ז אות כ"ג) בשם הרשב"ץ (ח"א סי' ל') שאין להניח תפלין על הכובע הדק שעל הראשו, (יש מרן שכותב שמותר במקום חולי), אבל מותר לכסות אותם בסודרו. ומה הבעיה? מרן אומר שטוב שיהיו גלויים ונראים כי כתוב בגמרא (ברכות דף ר"ע"א) על הפסוק: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך" (דברים כ"ח י"ח) - אלו תפלין של ראש. אם כן צריך שיראו אותם, משמע שיהיו גלויים. אבל התשב"ץ אומר לא, אפשר לכסות אותם בסודר. ומה שאמר הפסוק "וראו כל עמי הארץ", התורה לא באה להבטיח לעם ישראל שכל הגויים יבואו למדינה שלנו לראות ולבדוק אם יש לכל אחד תפלין... מה הם רוצים מאתנו? אלא הכוונה של "וראו" - ושמעו, כמו: "וכל העם רואים את הקולות" (שמות כ' ט"ו). ויש גברא רבא דמסייע ליה. הרמב"ם כותב (פ"ד מהלכות תפלין הכ"ג) "צונף מצנפתו על תפיליו" - אדם יכול לשים את המצנפת על התפלין שלו. ואבא היה סומך על האר"י, ועל הרשב"ץ, ועל הבן איש חי (ש"א פרשת וירא אות י"ח), ואמר שצריכים לכסות תפלין של ראש. אבל הרב פינסון ע"ה, היה אומר לא, מרן כתב שטוב שיהיו גלויים. וגם ראיתי רבנים בג'רבה כמו רבי סאסי כהן (שהיה לומד בחברותא עם אבא) ¹⁶, והוא מגלה תפלין, א"כ למה אתה מכסה? אבא אמר לו: אני והוא למדנו ביחד, והרב שלנו רבי חויתה כהן אמר תכסו את התפלין, אני שמעתי בקולו, והוא לא שמע. מה נעשה לו?! אמר לו הרב פינסון מה עם "וראו כל עמי הארץ"? הביא לו את ¹⁶. היה רב ראשי בג'רבה, ואחר כך בסוף ימיו היה רב במושב ברכיה, וחי 92 שנה. ואם אבא היה עולה לארץ היה יכול לחיות יותר מ-92 שנה, אבל זהו גורלו של אדם.

הרשב"ץ שמביא ראיה מ"וכל העם רואים את הקולות". אמר לו מה הראיה? הרי חכמים אומרים שבמעמד הר סיני הם ראו את האותיות. ענה לו זה רק דרש, אבל הפשט אחרת. הרי האבן עזרא והרלב"ג ואחרים (בפרשת יתרו שם) כתבו שכוונת הפסוק "וכל העם רואים" שהעם שומעים ¹⁷. והרב ניסן לא רצה לקבל, כי חכמים אמרו שראו את האותיות.

כיון שהם בולטים נראים הם לעמי הארץ

יד. אחרי שנים בא רבי יעקב חיים סופר שיהיה בריא, וכתב שיש לו תירוץ על הקושיא מהפסוק "וראו כל עמי הארץ" ¹⁸. מצא שמהרש"ם ¹⁹ בפירושו על שולחן ערוך אורח חיים הלכות ראש חודש (דעת תורה סימן תכ"ו ס"א) מביא בשם מגן אברהם (שם סק"א) שלא יהיה מסך מבדיל בינו ובין הלבנה אלא אם כן הוא דבר זך. (למשל אם זה זכוכית ואתה רואה את הלבנה מבעד הזכוכית, אתה יכול לברך). והוא הדין אם נתכסתה בעבים שאסור לברך, אבל אם נתכסתה בעב דק וקלוש, יברך. והגאון מהרש"ם בעל דעת תורה הביא ראיה נחמדה מאד מהש"ס מנחות (דף צ"ח סעי"א) גבי "ויראו ראשי הבדים" (זה מופיע גם ביומא דף נ"ד ע"א), שכתוב: "ויראיו הבדים, ויראו ראשי הבדים החוצה מן הקדש על פני הדביר ולא יראו החוצה" (מלכים א' ה', ח'), יראו או לא יראו? ממה נפשך. הגמרא אומרת שהם היו בולטים בפרוכת, הפרוכת זה כמו מסך שמבדיל בין קודש הקודשים ובין הקודש, (הקודש הוא פחות מקודש הקודשים), והבדים של הפרוכת היו בולטים במסך ורואים בהם בליטה "כמו דדי אשה". (ככה לשון הגמרא ביומא ובמנחות). ואם הם בולטים איך הפסוק אומר "ויראו"? "ולא יראו" בסדר, לא רואים אותם, אבל מה זה ויראו? אלא הכוונה שאת הבליטה הזאת רואים אותה [והכא נמי בנד"ד אם ניכר מקום הלבנה הוי כרואים אותה]. אז אומר רבי יעקב חיים סופר שגם כאן זה אותו דבר, שאפילו אם התפלין של ראש מכוסים בטלית, הם בולטים, אתה רואה בן אדם עם תפלין של ראש בולטים. אבל זה יתרוץ רק את הפסוק "וראו כל עמי הארץ", אבל מה שפסק הרמב"ם "שצונף מצנפתו עליהם" זה לא יתרוץ, כי כששמים את המצנפת על גבי התפלין, הם כבר לא בולטים. וצריכים לומר כמו שאמר הרשב"ץ, שכיון ששומעים על זה, זה נקרא וראו אפילו שהתפלין של ראש מונחים מתחת לכובע ²⁰. אבל אם הם מונחים מתחת לטלית, אז ממילא יש לנו עוד תירוץ כיון שבולטים הם.

לחייבים טובות

טו. אמנם אנחנו לא עושים בזה כמו מרן, אבל זה מסיבה פשוטה. כי במרן כתוב "טוב להיותם גלויים", והאר"י כתב "שחייב להיות מכוסה". ואם כתב "חייב" זאת אומרת שחייבים. ויש לנו דוגמא כזאת בטלית קטן, שלדעת מרן לפחות הציציות יהיו גלויים (סי' ח' סעיף י"א), ואילו האר"י אומר שלא, כי זה בבחינת עיבור קטן, ולכן צריכים להיות מכוסים (שעה"כ דף ז' ע"ב). ויש דוחקים בדברי האר"י שכוונתו על הבגד של הטלית קטן אבל הציציות צריכות להיות בחוץ, אבל חכם אחד הוכיח מדברי החיד"א (על הזהר פרשת מקץ דף ר"ע"א) שהכל

17. והאבן עזרא כותב את זה בכמה מקומות. וגם בפרשה שלנו שקראנו היום, על הפסוק "ראה ריח בני כריח שדה" (בראשית כ"ז כ"ז), וכי את הריח רואים? את הריח מריחים, למה כתוב ראה? אלא הכוונה "תריח". כי כל ההרגשות מקורן במח. כל חמשת החושים - הראיה והשמיעה והריח והטעם והמישוש, כולם מקורם במח. לכן הפסוק לפעמים מחליף מחוש זה לחוש אחר. "ראה ריח בני" הכוונה "תריח ריח בני", ויש פסוק אחר בקהלת (י"א ז'): "ומתוק האור". (הרב שלמה ליונשטיין יש לו חוברת על פרשת שבוע, ששם "ומתוק האור"), וכי האור הוא מתוק? הרי האור הוא "יפה", "נפלא", "בהיר", מה זה "מתוק"? אלא שהחליף את חוש הראיה בחוש הטעם, כי כולם מאותו מקור.

18. כאשר היו התלמידים של הישיבה בתנוס חוזרים לביתם שבג'רבה, כולם אומרים להם "וראו כל עמי הארץ", "וראו כל עמי הארץ", והיו כותבים לאבא שכאשר ראו אותם מכסים את הראש הקשו להם מהפסוק "וראו כל עמי הארץ", וכל פעם היו חוזרים על הקושיא הזאת. עד שאבא אמר להם, זוהי קושיא של עמי הארץ... די מספיק, שמענו אותה. ויש לנו את הרשב"ץ שהביא הסבר.

19. זה חכם גדול מאד, והיה בעל בקיאות נוראה ועצומה.

20. הרב שריה דבלצקי ע"ה היה הולך עם תפלין כל היום, והיה שם את התפלין של ראש מתחת הכובע שלו, וזה בסדר לפי הרמב"ם.

שו"ת בית נאמן
עשרות שאלות ותשובות ארוכות בנושאים שונים בהלכה, תוך משא ומתן בראשונים ובאחרונים, בעמק העיון, בבהירות הסברה וביושר ההכרעה.

שו"ת מקור נאמן
כ' חלקים
אלף שאלות ותשובות מרתקות (בכל כרך) בנושאים רבים ומגוונים. חלק א' גם בצרפתית

ה' נסי ב' חלקים
חלק א' הגדה של פסח עם חידושים מותקים וערבים. חלק ב' הלכות פסח עם הערות והארות, תשובות בענייני פסח, חידושי רמב"ם ושי"ע ועוד.

השיעור
מקבץ עלוני 'בית נאמן' ח"א (שנת תשנ"ו). בולטים במקרא במדרש בהלכות ובאגודות.

מבצע 15% הנחה

ספרי מהן ראש הישיבה

בית נאמן על התורה
כ' חלקים על חומש בראשית מכל 3 מדורים:
חידושים וביאורים מותקים וערבים על המקרא ומפרשיו.
לאוקמי גידסא בידורים ונוסחאות בתרגום אונקלוס
הערות והארות במפרשי המקרא קונטרס טעמי המקרא ועניני המקרא.

סנסן ליאיר
חידושים וביאורים על ענייני פורים
חידושים על מגילת אסתר, מסכת מגילה (בבלי וירושלמי), רמב"ם ושי"ע (הלכות פורים), ביאור פיוט מי כבוד בארובה, שאלות ותשובות, מכתבים בהלכה, חידות ופירוט, מערכות, ועוד.

צריך להיות מכוסה, ודבריו מוכרחים²¹

21. אבל הדור שלנו היום לא מבינים. חכם אחד טוען לי עשרים פעם שכל מה שניסו אבותינו את הציציות זה בגלל שהיו מפחדים מהגויים, אבל עכשיו שאין לנו פחד מהגויים, נוציא ציציות. וחזר על זה פעם ופעמים ושלוש וארבע וחמש ועשר ולא מפסיק, ועברתי ניתוח במפרק הרגל, והיו לי כאבים איומים (כי המנתח לא היה מנתח, אלא היה "סנדלר"... ואחר כך סבלתי וסבלתי, ועד היום הזה אני סובל, והבריאות מידרדרת והולכת. מה אני יכול לעשות?! לאחר הניתוח בא חבר אחד ואמר לי: ראיתי באינטרנט שהמנתח הזה שניתח אותך, הלכות שלו נותנים לו ציון 5 על 10. אז למה לא אמרת לי לפני כן? לפני כן לא ראה, רק אחרי שעברתי וסבלתי ראה). ובאו אלי שני חכמים, הראשון שאל אותי: כואב לך? זו שאלה של חכם... השני שאל: האם עשית בשתי הרגלים? ברגל אחת אני סובל, וזה שואל אותי על הרגל השני... בני אדם אינם יודעים איך לדבר. והשלישי - "את עלית על כולנה"... ראה אותי יושב ואני גונח מכאבים (ואני בד"כ לא גונח לפני כל אחד, אלא גונח ביני ובין קונין), ואמר לי, הרב עובדיה אומר שצריך לכסות את הציציות בגלל וכו', אמרתי לו כבר אמרת לי את זה מאה פעמים, מספיק, אתה יכול לפרסם דברייך בכל מקום, מה זה?! מאז הפסקתי לדבר אתו. אנשים בעלי מידות רעות שאינם מבינים את האדם שמדברים אתו. לא רואים אם יש לו מצב רוח או שאין לו מצב רוח. אחרי ניתוח, אתה בא וחוזר לי על קושיא ששמעתי ממך כבר מאה פעמים. מספיק!

יש להם מרן שמסייע להם, אני צריך לגעור בהם!?

טז. והרב פינסון אמר לאבא, יש לנו סיפור על האדמו"ר הזקן בעל התניא, שפעם באו אליו חוקרים גויים לחקור אותו כשהיה במאסר (בשנת תקנ"ט) והיה מניח תפלין, וכאשר ראו אותו עם התפלין נבהלו והלכו. א"כ איך אתה אומר שצריך לכסות?! קודם כל, אנחנו הולכים על פי האר"י והבן איש חי וכף החיים. ועוד שנית, אחרי התפילה אין הכי נמי שאפשר להוריד את הטלית ולהראות את התפלין. והאדמו"ר היה אחרי התפילה, בשעת התפילה לא באו לדבר אתו. וככה אבא היה עושה, ביום ששי כשהיה קורא שנים מקרא ואחד תרגום היה מוריד את הטלית על הכתפים וקורא. והראו לי וידיאו מרבו רבי רחמים חי חויתה הכהן, שהוא לאחר התפילה והוא קורא סליחות או משהו אחר, והתפלין שלו גלויים. בא אחד אמר לי: לא, לפי האר"י התפלין צריכים להיות מכוסים כל היום כולו. אבל וכי אנחנו הולכים אחרי הרב האר"י בכל דבר? הרי כל מה שאנחנו הולכים אחרי זה רק במה שקיבלנו מאבותינו, אני לא חייב להיות חסיד כמו הרב האר"י.

מי אני לעומתו, יש את ההלכה הפשוטה והפסוקה. לכן אם אני רואה בחורים שלא מכסים את התפלין אני לא גוער בהם, אבל לכתחילה אנחנו מכסים. ומה שאבא לא הצליח בחוץ לארץ עם תלמידיו אחרי שייסד את כסא רחמים, כי שם בישיבה היו מכסים, אבל אחר כך מי שיצא מהישיבה כבר לא מכסה, אבל אצלנו ברוך ה' בכסא רחמים ממשיכים ללכת בדרך הזאת ומכסים בלי רעש. כל דבר - "לא ברעש ה' ולא באש ה'" (מ"א י"ט "א-ב"), תעשה באהבה. אם לא תראה לתלמיד שאתה אוהב אותו, הוא ישטום אותך! יאמרו: אתה חנקת אותנו. למה תעשה ככה? בשביל מה?!

פחות קמיעות יותר תפילות

יז. דברנו בשבוע שעבר על סגולות ועל קמיעות ולא הרחבתי את הדברים. צריך לדעת שיצאו הרבה ממשולות מקמיעות. הרב אבן ספיר - רבי יעקב ספיר האשכנזי שהלך לבקר פעם ראשונה בתימן (בשנת תר"ט), הוא היה מירושלים, והיה מתגעגע למשפחה שלו. לא רואה אותם שנה שנתיים שלוש, ומצא אחד בתימן שכותב קמיעות. אמר לו יש לי קמיעות של רואה ואינו נראה, וקמיעות של קפיצת הדרך, וכל מיני קמיעות. שמח, אמר זה יפה מאד. מתי שאתגעגע, אלך עם הקמיע שלך בקפיצת הדרך עד ירושלים, אגיד שלום לכל המשפחה שלי ואחזור²². והתחיל ללמוד את זה אצלו, והיה מדמיין איך ייסע וילך ויבוא ויחזור. והנה יום אחד מצא שמות של קמיעות, וביניהם מצא שם "ישוע בן מרים". מי זה ישוע בן מרים? זה אותו האיש! אמר לו מה זה? מאיפה הבאת את השם הזה? אמר לו את זה נתן לי ערבי אחד²³. אמר לו: רשע! איך אתה כותב שטויות כאלה? אתה לא יודע מי זה? זה האיש עשה את עצמו אלוה. אמר לו: סליחה, לא ידעתי. והוא כותב מאז ברחתי מזה, לא קמיעות, ולא שטויות והבלים. והיה עוד דבר כזה בימי הגאון יעב"ץ, היו מחלוקות עד השמים על קמיעות שכתב רבי יהונתן, והיעב"ץ מצא בהם רמזים של שבתאי צבי. ונלחמו עד השמים. ובימינו אין אף אחד שכותב קמיע, לא אדמור"ם ולא צדיקים. חוץ מהרב כדורי שמכירים אותו שיועד מה לכתוב²⁴. אבל אפילו הכי לא כדאי להשתמש בזה, כמה שפחות קמיעות. תפלה שוה הכל. אדם צריך להתרגל בתפלה.

הם לא מבינים. מאז כל מי שאומר לי קושיא, אני אומר לו "יכול להיות", "אתה צודק", "אפשר", או שאי אפשר, זה לא מענין אותי. אני לא אומר דבר, על גנת שייכמו לי, אלא על גנת שלא יסכימו לי לכתחילה, יבואו בעוד דור או שנים או שלשה דורות ויקבלו, וגם אם לא יקבלו, לא נורא.

22. ככה מספרים על הרב שלום שבזי שהיה עושה ככה כל ערב שבת.
23. ערבים מאמינים בכלום. פעם היה ערבי אחד בתונס שאמר: אנחנו מאמינים במשה רבנו (הם קוראים לו 'סאידינא מוסא'), וגם באותו האיש, וגם במוחמד. למה אתם לא מאמינים במוחמד שלנו? אז ענה לו מר כמוס חורי ז"ל: אנחנו מאמינים שהוא היה בעולם, כי זו הסטוריה. זה דבר הסטורי. אבל להאמין בדבריו? לא... וכי אתם עושים מה שיאמר משה רבנו? אתם לא עושים. אז גם אנחנו ככה, מה אתם רוצים מאתנו?!
24. לפעמים היה כותב פסוק שלם בראשי תיבות. הראו לי פעם דברים בכתב ידו שאשה שמפלת נפלים יכתוב לה קמיע (כמובן בטבילה וכו'): "ח ב מ ו ת". ושאלו אותי מאיפה השם הזה? אמרתי להם שאני לא יודע. א"כ באנו לישיבה (חזרנו מאמריקה לכאן) וחיפשנו פסוק שראשי תיבות שלו ככה ומצאנו: "חגרה בעוז מתניה ותאמץ זרועותיה" (משלי ל"א ז'), לכן זו סגולה שלא תפיל. ויש עוד שמות שהם ראשי תיבות של פסוקים.

יצא לאור - ספר

"קיצור טהרת הבית"

למון רבינו עובדיה יוסף זיע"א

והוא קיצור פסקים וטעמים לספרי "טהרת הבית הלכות נדה", ומכל ספריו ושיעוריו המוקלטים, מסודר על סדר השלחן ערוך, בהסכמת בניו ותלמידיו הגדולים.

מיוחד למורי הוראה

הפצה ראשית: 0527150144

יפה ותמה תורה תמימה

זה לא רק מילים של שיר. זו גם הגדרה המדויקת לחומש החדש שכלם מדברים עליו, גם כל פסוק מאיר ובוהק, וכל מילה יפה ותמה. בסדר ועימוד ייחודי פסוק מול התרגום, באותיות ענק מאירות עינים. עם רש"י מנוקד, סלל תפילות שחרית ומוסף לשבת. חובה בכל בית, מומלץ בכל בית-כנסת!

נדון... לא ליד המקר!

יש לכם את המדקה והשווה! הוצאת המדקה הוא הפסוק המדקה הוא שכתב בעלון באחת החנויות הבאות, הנכם זכאים לקבל את החומש בחצי מחיר (50% מתנה, עקב תרומה שהתקבלה)

יהושע - "הפצת ספרי קודש", רחוב דוד 2 | בני ברק - "ספרי אברמוביץ", רחוב קוטלר 5 לחנויות מרוכזות: 050-41-33-651 | לקבלת מרביות 54-52-52-02 (את המרביות ניתן להשיג ברשת החיות "אל פיי") לרשימת איז"ת בת מיל תח" | הקודם חסתי | עד גמר המלא | מלת.

פתיל תכלת, מצוות ציצית בשלמות!

הגאון רבי ישראל בעלסקי זצ"ל ראש ישיבת תורה ודעת:

"הראו לי קונטרס לבוש הארון על ענייני תכלת, ז"א זיהוי מקור התכלת והחלוקן וכל המסתעף, ועברתי עליו מהחל ועד כלה בכבוד ראש, ... וכנראה יש גם מה לסמוך על דברים אלו למעשה, ולכל הפחות לא ללעז על אלה שהחליטו להשים תכלת זו ובגדיהם, כי לא לחינם החזיקו בזה למעשה, כי הדברים נכונים, וח"ו לדחותם בקש"

עוד אין לך תכלת? הקלף עוד היום וקבל סמור!

קו התכלת - קו חידושי ושלמים

0799-1000-65

זוכרתם | דאגה - זכירה - ששה

"הארץ אשר אתה שוכב עליה"

יח. במנחה של שבת קראנו: "הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתגנה ולזרעך" (בראשית כ"ח י"ג). והזוהר (דף קנ"ו ע"א) מקשה הארץ ששכב עליה יעקב כמה יש בה שלוש-ארבע אמות לא יותר מזה. וכי יתן ליעקב שלוש-ארבע אמות בלבד? רש"י כותב (וכ"ה בזהר שם) קיפל כל ארץ ישראל תחתיו. אבל איך יתכן שקיפל את כל ארץ ישראל תחת יעקב? הרי יש שם את ההורים שלו יצחק ורבקה, וכי קיפל את כולם תחתיו? זה יכול להיות! רבי יוסף חיים כותב בבוני היודע על מסכת מגילה (דף כ"ט ע"א) שלא דווקא קיפל, אלא קיפל אותה במחשבתו, יעקב ראה כאילו כל העולם התקפל תחתיו. וע"פ זה הוא הסביר מה שאמרנו שבתי כנסיות של חו"ל עתידים להגיע לארץ ישראל (מגילה שם). שאין הכוונה שעתידיים להגיע כפשוטו עם מטוס... אלא שכל הקדושה שיש בבתי כנסיות בחו"ל, עתידה לבוא לארץ ישראל. וזה הפשוט. אבל רש"י כתב לימד לו שתהא נוחה ליכבש לבניו

כארבע אמות²⁵.

19% או 20%?

ט. בהמשך הפרשה נאמר: "וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך" (בראשית כ"ח כ"ב), והגמרא בכתובות (דף נ' ע"א) אומרת "עשר אעשרנו" מכאן לומדים שאדם יכול לתת חומש. והגמרא מקשה: והא לא דמי עישורא בתרא לעישורא קמא?! כלומר העישור הראשון עשרה אחוז, אבל העישור שאחריו תשעה אחוז וביחד זה תשעה עשר אחוז, וא"כ למה אתה אומר לי לתת חומש שזה עשרים אחוז? והגמרא עונה, אמר רב אשי: "אעשרנו לבתרא כי קמא". ולכאורה זה לא מובן, הנה יש לנו פסוק: "עשר תעשר את כל תבואת זרעך" (דברים י"ד כ"ב), ומעשר ראשון זה עשרה אחוז, ואילו מעשר שני או מעשר עני זה רק תשעה אחוז ולא עשרה. וא"כ מה אתה אומר "אעשרנו לבתרא כי קמא"? אבל רש"י ע"ה מסביר את זה בכמה מלים, לא כתב שיש קושיא, רק כתב: "מדלא קאמר עשר אעשר לך, הכי קאמר

אעשרנו כראשון". כלומר אם היה כתוב "עשר אעשר" זה כמו עשר תעשר, המעשר הראשון עשרה אחוז והשני תשעה אחוז. אבל עכשיו שאמר "עשר אעשרנו" הכוונה שאותו מעשר הראשון זה המעשר השני. ושניהם ביחד עשרים אחוז. ויש לי רמז יפה בדבר, אל תקרי "עשר אעשרנו לך" אלא "עָשָׂר אעשרנו לך" כלומר אתה נותן עשר אחוז מ'לך', לך זה חמישים, תתן עשרה אחוז לכל חמישים, ביחד זה עשרים אחוז ממאה.

**לקבל שבת מוקדם ולענות
אמן יש"ר בקול רם**

כ. אומרים שמצאו סגולה נגד הקורונה, אבל מי יודע אם כל הסגולות, וכל התרופות, וכל החיסונים, באמת עוזרים?! יש סגולות יפות לקבל שבת מוקדם עשר דקות לפני הזמן הכתוב בלוחות. וגם לענות אמן יהא שמיא רבא מברך בקול רם - "כל העונה אמן יהא שמיא רבא בקול מבטלים ממנו גזרות קשות ורעות" (שבת דף ק"ט ע"ב). ושבוע הבא נאמר עוד דברים. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל השומעים, ואת כל הרואים, ואת כל הקוראים אחר כך, השם יתברך ימלא את כל משאלות לבם לטובה ולברכה, וישלח רפואה שלמה לכל חולי עמו ישראל. ונזכה לביאת הגואל במהרה בימינו אמן ואמן.

25. אמר לי הרב בנציון חדאד שזה התקיים בימינו במלחמת ששת הימים. כל הארץ כולה נכבשה בששה ימים בצורה מדהימה וניסית, לא בדרך טבע בכלל. מלחמת ששת הימים היתה מעל הטבע. רבי אברהם כהן היה אומר "מלחמת ששת הימים" ראשי תיבות: משה. שבזכות משה רבנו זכינו וניצחנו במלחמה הזאת.

הזפיץ

ספר שונה הלכות התשפ"א

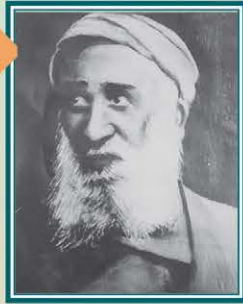
גבאים יקרים כל הקודם זוכה! ליצירת קשר: טלפון 08-6727523 או בהודעה למספר זה מענה אנושי 24 שעות

בס"ד
08710809-750
מספר

אי בתמונה?

תשובה ניתן לענות בקו בית נאמן
079-9270505 שלוחה 22, נא לשלוח
התשובות עד יום ראשון בערב
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס (חובה
לציין שם וכתובת בצורה ברורה)

עורך-הרה"ג ר'
שמואל יעקב שליט"א

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א
לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

גליון
191

הלכה נאמנה

דבר שאבא רבנו מרן ה"איש מצליח" וצ"ל היה מקפיד עליו, וגם מרן הרב עובדיה וצ"ל הקפיד בזה, ויש נסח שהוא כתב בזה, ואומר ככה: "חובה קדושה גם על בנות ונקות לכסות ראשן בעת הזכרות שם ומלכות, בברכות ובשעה שקוראות בתורה, וכל שכן בתפלת העמידה שהיא תפלת שמונה עשרה, ומצוה לפרסם ולהודיע את הנז"ל, כי רבות בנות נכשלות בזה". אבא תמיד אמר את זה לפני שנים רבות, בשנת תשכ"ג בערך באו בנות שלמדו בסמינר לתונס, והיו מתפלות מנחה וערבית והיו בגלוי ראש, כלם באו לאבא ואמרו לו: איך עושים דבר כזה? אבא כתב שאלה ותשובה על זה (ש"ת איש מצליח ח"א חא"ו ס"ח כ"ד), והוכיח מדברי הפרי חדש (ס"ז צ"א ס"ג) והתרומת הדשן (ס"ו י) ועוד, שגם בנות צריכות לכסות את הראש בעת הזכרות ה'. הרבה עדות היו נהגות בזה ואני מצאתי מקור לזה בספר "צרוח המור" של רבי אברהם סבע (פרשת נשא).

אבא רצה לברך מה היה המנהג בזה, שאל את רבי פינחס באנון ואמר לו: במרוקו הנקוה לא כסו את ראשן בתפילה, ואחר כך אמר לו: נזפרתי, ביולדותי היו הבנות מכסות את הראש, וככה פסק גם רבי עובדיה הדאיה (ישכיל עבדי חלק שביעי בהשמטות או"ח ס' א'), וככה נוהגים בתימן ובג'רבה (אמנם אין כל כך ראייה מהם, כי שם הבנות כל היום היו מכסות את הראש), ועוד כמה עדות נהגות לכסות את הראש בעת הזכרות ה'.

פעם רבי יעקב יוסף וצ"ל (באחת הקלטות שלו) ספר שראיו הרב עובדיה שאל את הרב אלשיב בבית הדין: האם יש מקור לחלק בין בנות נקוה לנשואות לגבי הזכרות ה' בגלוי הראש [ולומר שרק נשואות תכסינה]? הרב אלשיב התחיל לחשב ולזכר, ואמר לו: אין מקור לחלק, ואם כן מה שפתיב במרן (שלחן ערוך ס' צ"א ס"ג) "יש אומרים שאסור להוציא הזכרה מפיו בראש מגלה", אין בזה הבדל בין אנשים ובין נשים בין בנות נקוה ובין נשואות. והנה מכתב מהרב עובדיה שגם הנקוה צריכות לעשות ככה (ועי' בשו"ת יחווה דעת ח"ה ס' ו, ובשו"ת יביע אומר ח"ט ס' ק"ח אות ב'), (גליון 97 אותיות כ"ג - כ"ו).

למען תספר

הרים את עיניו לשמים והתפלל ומיד ירד גשם חזק מאד בגמרא (תענית כ"ד ע"ב) כתוב על רב יהודה (הוא רב יהודה האמורא, תלמידים של רב ושמואל, כי למד אצל שניהם ועיי' רש"י מסכת סוכה דף ט' עמוד א' דיבור המתחיל כ'), ונקרא רב יהודה בר יחזקאל, ולא התחילו ברבי יהודה (שהיה תנא), שפעם ראה שגני אדם מוללים בלחם וזרקים אותו, והתפלא על זה שלא יודעים שאסור לזרק לחם, ואמר להם: כל כך הרבה לחם יש לכם, למחרת היתה בצורת ולא ירדו גשמים, אז גזרו תענית. וכשצא רב יהודה מביתו הבין שיש רעב, אמר שאינו יכול להתענות. (למה? כי כתוב במקום אחר (שבת דף ל"ו סוף עמוד ב') שרב יהודה היה "מסכן", ורש"י אומר שהיה אוחז אותו בלמוס, כלומר אם לא יאכל מאכל חם טוב כמו שצריך יכול לקבל בלמוס ולהתעלות, ואם כן בנדאי שהוא אינו יכול להתענות). אבל אמר: "לפחות אשתתף עם הצבור", אז הוריד נעל אחת שהיה סימן שהוא אב"ל (בי"מ) שחולץ סנדל. אחרי שהוריד נעל אחת, בא אליו אליהו הנביא ואמר לו: "רב יהודה, די די, אם תוריד עוד נעל ירד מבול, נגמרה הגזרה". היה לנו דבר כזה בתונס לפני מאתיים שנה עם רבי חי טיב עליו השלום (מתפר ספר חלב חטים), שיום אחד אמר לאשתו שתביא לו כוס קפה. אמרה לו: "איך יודע שחכמי הדור רבני העיר גזרו תענית?" שאל אותה: "למה גזרו?" אמרה לו: "בגלל שיש בצורת ועצירת גשמים כבר חדשים - שלושה". אמר: "אם ככה צריך להתפלל", יצא החוצה והרים

ידע ידע

א. דונט בן לברט חבר את הפייט 'דרור יקרא' (הוא קורא לעצמו 'כדו של רב סעדיה גאון', אבל פנאך זה לא בדייק, ואולי הוא תלמידו). אומרים שהוא נולד בשנת ארבעת אלפים תר"ף, זאת אומרת שהשנה תשפ"א זה אלה ומהא ואחת שנה להלדתו. והוא הראשון שפראשונים שיסד את הפללים של יתדות ותנועות בפייטים, וכל חכמי ספרד הלכו בעקבותיו, ואחר כך גם חכמי אשכנז. איך נדע שהוא חבר את השיר הזה? כי הוא תתם שמו בכל בית: דרו יקרא, וינצרכם, נעים שמכם, שבו נוח, ובהמשך עוד ארבע-המש פעמים ראשי תבות "דונט", רש"י מזכיר אותו בכמה מקומות. (והוא הראשון שקבע מה שאנחנו אומרים בתורה [ולא בתורה], מטוב בשיעור וכו', ומצאתי את זה בהסמך הדעת ממנו). הוא כתב השגות על ספר של מנחם בן סרוק, ובאו תלמידיו של מנחם וענו עליו, ובא רבנו תם ועשה הכרעה ביניהם. (גליון 189 אות א').

ב. העולם לא יודע את מבטא הגימ'ל הרפניה [ללא דגש]. והיא אחת מששת האותיות (שהם בגד פפת), שהאות הרפניה שונה במבטא מהדגישה, וחלקו נשפחו. פעם ידעו

אותה, יש הוכחות מרש"י (עין ברכות דף נ"ד ע"ב רש"י ד"ה בגדאה) שיצדע את הגימ'ל רפניה, אבל היום בודדים יודעים, התימנים עוד שומרים אותה, אנוני והתלמידים יודעים את זה (וכן כל הספרדים בחוץ לארץ וכ"כ בשו"ת יביע אומר ח"ו או"ח סימן "א שכן מנהג בני עדות המזרח), אבל גימ'ל רפניה כל כך פשוטה, ר"ש - תגיד ר"ש, זה הכל, ילדים אומרים ר"ש [מהחך, ולא כמבטא הר"ש האמתית שהיא מהשנים, כהר' הוונגרית]. לפעמים יש כאלה שלא יכולים לבטא ר"ש ליד גימ'ל רפניה, למשל 'והרגו אתי ואתך יחי' אומרים 'והררו', אך אפשר לומר ככה? טוב, במקרה כזה תגיד 'והרגו בגימ'ל דגישה, אבל במקרים רגילים תלמד את הגימ'ל הרפניה. פעם הרב וזנר וצ"ל אמר לי: קשהייתי בגיל קטן בוינא (הוא בא מוינא) בא מלמד ספרדי ללמד אותנו את הגימ'ל הרפניה והדל"ת הרפניה, ולא יכולתי ללמד. אמרתי לו: למה הרב, גימ'ל רפניה כל כך פשוטה, כל ילד, כל תינוק, אפשרי וספרדי ואתיפי, תגיד לו: תגיד ריש, יגיד לך גיש (בגימ'ל רפניה), זה הגימ'ל רפניה. (גליון 42 והערה 42, וגליון 190 אות ח').

חייה

נתן חצי מתנה

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי.
תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21
(חובה לציין שם וכתובת בצורה ברורה)
נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב

פתיחה מלבד קורא:

פתרון החידה: ברית ושלו, מי הרב ומי התלמיד? מחבי ספר הרבנית הוא תלמיד לרבי שלום בוולו. הווכח: משה שילס - בני ברק